

det at gøre. Staten forærede den til Allinge-Sandvig Kommune. Kommunen solgte den for en ubetydelig Sum til nogle Tyskere, som har begravet Millioner deri, og som gik i Stykker paa det. Staten har saa købt det tilbage. Væsentlig paa Grund af Stenbruddene strømmede der en Mængde Arbejdere til Kommunen, som er blevet medvirkende til, at Staten maa yde særligt Bidrag til Kommunen, for at den kan bestaa. Men dette kommer naturligvis ikke Naturfredning ved. Saadanne Strækninger som Hammeren burde fredes rationelt.

Jeg vil endnu nævne foruden Klægbanken i Ringkøbing Fjord, som er fredet paa Grund af det Fugleliv, som trives der; en Del smaa Øer og Holme i vore mindre Farvande, især nede ved de sydlige Øer, som er Hjemsted for et overmaade talrigt Fugleliv burde fredes paa lignende Maade. Der trives de Maager og Terner, som befolker Farvandene rundt omkring. Saadanne Steder burde fredes, for at Fuglelivet ikke skal blive udryddet af begærlige Ægsamlere eller skydelystne Søndagsjægere. I Forbindelse dermed kunde — mener jeg — den historiske Fredning nok fremmes. Jeg nævner f. Eks. en Egn, hvis nuværende Udseende jeg dog ikke kender, nemlig Grathe Hede. Maaske er den nu tilbygget, saa at den ikke egner sig til Fredning, men den har jo historisk Betydning, og hvis den tillige var Hede-strækning, vilde den paa Grund af et dobbelt Formaal egne sig til Fredning. Noget lignende gælder Nonnebjergene ved Skanderborg, hvor efter Overleveringen Niels Ebbesen faldt. Paa den Maade kunde historisk og naturhistorisk Fredning ofte gaa sammen. Arkæologisk Fredning er der sørget godt for. Vore Gravhøje og Stendysser er ved Museumsforanstaltninger og ved den udmærkede Forstaaelse, Befolkningen paa Landet har vist derfor, blevet for den største Dels Vedkommende fredet mod Ødelæggelse ved, at Stenene slaas til Skærver. Smukke Udsigter kan der ogsaa være Tale om at frede. Blandt andet har der været stærk Tale om Udsigten ved Strandmølleskrænten.

Alt dette kan være Hensyn, som kan komme til, men den egentlige Naturfredning maa være det vigtigste. Og naar jeg har stor Sympati for en saadan Fredning og for, at Lovforslaget faar et saadant Indhold, at Loven virkelig kan tjene til at fremme denne Fredning, vil jeg dog spørge, om Formaalet kræver et saadant Apparat, som her foreslaas, et saa formidabelt Apparat som 100 Frednings-

kommissærer og 100 Fredningskommissioner eller tæt derved — nogle og 90 bliver det i alt Fald Landet over. Efter min Mening trænger vi ikke paa nogen Maade til et saadant Apparat, det er fuldstændig overflødig. Der er sikkert slet ingen Mening i, at Bygningskommissioner og Sundhedskommissioner og Politimestre skal sætte sig i Bevægelse for at passe paa, at Naturfredning finder Sted. I de allerfleste Tilfælde tror jeg ikke, de Folk har nogen som helst Forudsætninger for at dømme om, hvor Naturfredning bør finde Sted og hvor ikke. Hvad det store Antal Kommissioner angaar, antager jeg, at man har forset sig paa, at der eksisterer Love om Naturfredning i Frankrig, hvorefter der er en Kommission for hvert Departement, men et fransk Departement har gennemsnitlig $1\frac{1}{2}$ Mill. Indbyggere, og nogle af dem 1—2 Mill., saa Landet er langt mindre opfyldt med Kommissioner, end Danmark vilde blive, hvis hver lille Købstad og hvert Amtsraadsdistrikt skulde have en Kommission. De, som har gjort noget for Naturfredningen, er foruden Staten Naturfredningsudvalget, dannet af Botanisk Forening, Geologisk Forening og Naturhistorisk Forening med Kammerherre Müller i Spidsen; dette Udvalg har med overmaade smaa Midler — af offentlige Midler har det vist ikke mere end siger og skriver 100 Kr. fra det Classenske Fideikommis — udrettet det meste af, hvad der er gjort. Ved Siden deraf har man den saakaldte Naturfredningsforening, som jeg straks skal tale lidt nærmere om, — jeg kalder den med Villie den saakaldte Naturfredningsforening. Jeg bygger særlig paa Naturfredningsudvalget; man burde efter min Mening forsyne dette Udvalg med den nødvendige Legalisering og forsyne det med de Midler, det behøvede. Man kunde da paa Grundlag deraf indrette en Slags Naturfredningsdirektion for Landet, i hvilken Staten indsatte Repræsentanter, navnlig Repræsentanter for vore videnskabelige Institutioner, og overdrage dem at lede Arbejderne og saa selv ledsage disse med sin vaagne Interesse. Hidtil har jeg ganske savnet en saadan vaagen Interesse hos Staten. Jeg nævnede før, at Staten havde købt Hald Egeskov, men jeg ved, hvilken Møje det kostede at faa den købt. Jeg har været Medlem af Finansudvalget i de to eller tre Rigsdagssamlinger, det varede, inden Sagen gik i Orden; det var afdøde Landbrugsminister Anders Nielsen, som satte den igennem. Han udfoldede stor